

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Пожежна безпека у лісах»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **205 Лісове господарство**
Освітня програма **«Охорона та захист лісу»**
Рік навчання **1, семестр 2**
Форма навчання **денна**
Кількість кредитів **ЄКТС 5,0**
Мова викладання **українська**

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в e-Learn

Канд. с.-г. наук, Гумениук Василь Володимирович
v.v.gumeniuk@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4316>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна спрямована на вивчення сучасних систем раннього виявлення і попередження пожеж з акцентом на найбільш широко використовувані в світі індекси визначення пожежної безпеки за умовами погоди: індекс Нестерова, Fire Weather Index, KBDI та інші; отримання базових теоретичних знання та практичних навички оцінювання та аналізу пожежної безпеки в лісі, отримають знання про теорію горіння та поведінку лісових пожеж; теорію пожежного середовища та чинники, що його визначають; класифікацію горючих матеріалів, природну пожежну безпеку та її динаміку в різних ландшафтах; пожежні режими в різних регіонах України та світу і чинники, що їх визначають, а також про аналіз та облік пожежної безпеки в лісах з метою формування державної політики у сфері охорони лісів від пожеж.

Дисципліна передбачає набуття студентами наступних компетентностей:
загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 2. Здатність застосовувати знання на практиці; ЗК 4. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК 6. Здатність навчатись та навчати; ЗК 7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 9. Здатність працювати автономно та в команді.

фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність забезпечити організацію роботи та управління лісгосподарським виробництвом на підприємствах різного функціонального призначення, застосовувати сучасні принципи та підходи сталого ведення господарства та ефективного лісоуправління; ФК 2. Здатність використовувати знання й практичні навички з лісівничих дисциплін, новітні наукові розробки та передовий досвід практичного лісівництва для аналізу реального стану та розроблення ефективних заходів підвищення продуктивності лісів на локальному та регіональному рівнях; ФК 3. Здатність застосовувати для вирішення виробничих задач лісгосподарського виробництва та дослідження лісових екосистем сучасні інформаційні системи та комп'ютерні технології у процесі збору, оброблення та аналітичного узагальнення лісівничої інформації; ФК 5. Здатність розробляти поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі та ефективною реалізації господарських заходів лісгосподарського виробництва та мисливства і приймати обґрунтовані управлінські рішення; ФК 6. Здатність трактувати та використовувати у виробничій діяльності міжнародні і національні нормативні документи в галузі лісового і мисливського господарства, оцінювати діяльність органів державної виконавчої влади, щодо реалізації стратегії національної лісової політики; ФК 11. Здатність здійснювати

просвітницьку діяльність серед населення (учнівської молоді) щодо формування в них екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особисту відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні, самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1				
Пожежні режими ландшафтів та їх вплив на довкілля				
Тема 1. Глобальне розповсюджен ня і вплив природних пожеж в даний час	4/4/10	Знати основні аспекти довгострокових екологічних наслідків катастрофічних лісових пожеж, показники, що характеризують проблему лісових пожеж в Україні, показники горимості лісів; вплив лісових пожеж на довкілля; причини виникнення лісових пожеж; вплив економічних та соціальних чинників на горимість лісів; особливості сезонної динаміки пожеж; Вміти оцінювати роль регіональних лісових пожеж в глобальних процесах. Розрізнити щзнаки і критерії пірогенного впливу на лісові екосистеми	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	10
Тема 2. Зміни пожежних режимів	4/4/10	Знати визначення пожежного режиму, основні характеристики пожежних режимів в лісових формаціях. Розуміти залежність пожежних режимів від клімату, роль антропогенного чиннику в характері пожежних режимів.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	10
Тема 3. Глобальна та регіональна пожежна політики	2/2/10	Знати екологічну роль та вплив природних пожеж на навколишнє середовище і населення, можливості розширення міжнародного	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з	5

		співробітництва по боротьбі з пожежами. визначення лісової пожежі. Розуміти роль ООН в глобальній пожежній політиці. ФАО.	презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	
Тема 4. Викиди в атмосферу під час великих пожеж регіонального значення	3/3/10	Знати роль пожеж у зміні клімату, вплив викидів від лісових пожеж на глобальний вуглеводний цикл. Розуміти вплив задимлення атмосфери на життєдіяльність людини		5
Тема 5. Взаємодія великих природних пожеж та людини	2/2/5	Знати вплив людини на виникнення великих природних пожеж. Розуміти роль людини у зменшенні екологічних та економічних наслідків пожеж. Оцінювати вплив великих пожеж на життя та здоров'я людини.		5
Всього				35
Модуль 2				
Регіональні особливості управління пожежними режимами ландшафтів				
Тема 6 Історія та управління лісопожежними ситуаціями в Російській Федерації та Південно-Східній Азії	4/4/5	Знати історичні аспекти виникнення лісових пожеж та боротьби з ними, еволюція засобів боротьби з лісовими пожежами, їх попередження. Розуміти сучасний стан управління лісопожежними ситуаціями та системами прогнозування лісових пожеж, що використовуються. Розрізняти політичні та законодавчі засади управління лісопожежними режимами.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	10
Тема 7. Історія та управління пожежами в Північній Америці	4/4/10	Знати історичні аспекти виникнення лісових пожеж та боротьби з ними у Північній Америці. Розуміти розвиток систем управління лісовими пожежами у США та Канаді та сучасні системи прогнозування лісових пожеж, їх наповнення.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn).	10

		Розрізняти політичні та законодавчі засади управління лісопожежними режимами.	Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	
Тема 8. Історія й управління пожежами в Африці	2/2/10	Знати джерела статистичних даних щодо обліку лісових пожеж. Володіти методами лісопожежного моніторингу. Розуміти розвиток систем управління лісовими пожежами та політичні і законодавчі засади управління лісопожежними режимами.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	5
Тема 9. Регіони світу з надзвичайно пожежною небезпекою	3/3/10	Знати лісопожежну ситуацію в країнах північної Америки, Південно-східної Азії, середземноморського басейну, Австралії. Вміти використовувати аналітичні методи оцінки горимості та пожежної небезпеки.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	5
Тема 10. Регіональні та глобальні екологічні й економічні наслідки пожеж	2/2/10	Знати наслідки пожеж на глобальному та регіональному рівнях. Розуміти роль пожеж у зміні клімату та вплив викидів від лісових пожеж на глобальний вуглеводний цикл.	Підготуватися до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в elearn). Виконати практичну та самостійну роботи (в elearn).	5
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано